למעוטי תנה מעתה · תע"ג דכל זוכין דזכין וי"ו לרבות וכל זוכין למעוטי פרט" כיון דלא לימרך לרבות מיפרט נקרא לשון תיאור לומר דדוקא הים לימרך לך ולא תנה וכן גבי תנה תנה תמרתי לך ולא הים הקשה הריטב"ן למה לי למעוטי תנה מעתה תמרתי לך ולא הים הקשה הריטב"ן למה לי למעוטי

למעוטי "איש מאודם; והא דתניא "אשה" אין לי אלא אשה, בת י' ימים ליובה מנין ת"ל "ואשה" למה לי, לגמר מנדה? צריכא: דאי כתב רחמנא בנדה הוה אמינא נדה משום דכי חזאי חד יומא בעיא למיתב ז' אבל זבה דאי חזאי חד יומא, בשומרת יום כנגד יום סגי לה אימא לא, צריכא. וליכתוב רחמנא בזבה ולא בעי בנדה, ואנא ידענא דאין, וזבה בלא נדה! אין ה"נ, ואלא קרא למה לי? למעוטי איש מאודם, הא מיעטתיה חדא! וחד למעוטי משכבת זרע וחד למעוטי מדם זבין לענין זבים "דתניא "איש איש" מה ת"ל "איש איש: "לרבות "חיגוק בן יום אחד שהוא מטמא בויבה דברי רבי יהודה רבי ישמעאל בנו של ר' יוחנן בן ברוקה אומר אין צריך הרי הוא אומר "לזכר ולנקבה", לזכר כל שהוא זכר, בין שהוא גדול בין שהוא קטן ולנקבה כל שהיא נקבה בין גדולה בין קטנה, א"כ מה ת"ל "איש איש" "דברה תורה כלשון בני אדם, אלמא "מרבי קרא בן יום אחד מרבי ורמינהו "איש" אין לי אלא איש, "בן תשע שנים ויום אחד מנין ת"ל "ואיש" אפר רבא "הלכתא נינהו ואסמכינהו רבנן אקרא, הי הלכתא והי קרא? אילימא "בן י' שנים ויום אחד: הלכתא "ובן ט' שנים ויום אחד: קרא, קרא סתמא כתיב! אלא "בן ט' שנים ויום אחד: הלכתא "ובן יום א': קרא, וכי מאחר דהלכתא היא, קרא למה לי? "למעוטי "אשה מלובן. למה לי "למכתב "בזכרים ולמה לי למכתב "בנקבות צריכי: דאי כתב רחמנא בזכרים משום "דמטמאו בראיות כבנים אבל נקבות דלא מטמאו בראיות כבנים אימא לא, כתב רחמנא בנקבות משום "דקמטמאו באונס אבל זכרים דלא מטמאו באונס אימא לא, צריכא: הבותים ממאין משכב תחתון בעלין: מאי "משכב תחתון בעלין "אילימא דאי אימא י' מצעות ויתיב עליידו מטמא להו, פשיטא דהא דרס להו? אלא "ישהא תחתונו של בועל נדה בעליונו של זב מטמא אלא אוכלין ומשקין אף תחתונו של בועל נדה אינו מטמא אלא אוכלין ומשקין, "עליונו של זב מנלן? דכתיב "וכל הנוגע בכל אשר יהיה תחתיו יטמא" מאי "תחתיו": אילימא

למעוטי פיס מאודם · ותע"ג דקרית לה כאודם מיירי על כרחין כיון דקרית ליה מאודם, לרבות מה, ומה טיס לך לרבות דכר הקבוע למנין דרום טו והי"ן תנה ממה בדכר התמר בה להייט לאדם ואין חיס ממה בדכר התמר בתנה, ולי קשיא ל"ל למיכתב להך דרשה נמי נגי נדה! אין ס"ל לנגי נדה נמי קרית לחריגה כתיב דדרשינן לה לקמן סכי ותיקו מרייתא לריכי כדקאמר לקמן מהו דנגי נדה למעוטי פיס מדם ממש אתין דם היולת מפי אתמה ממעת בזיבה אלא למעוטי משכבת זרע לאדום, אלי במאי דליפשטי ביה ואלי כמאי דליפשטי ביה: ופס דמניס שמש · למנין וכמ"ש לקמיה ותנה כי יהיו זוב דמה יומים רביס"ומים-ב', רביס-ג': כם י' יומים · דבניר מסכי ליכל זיבה ז' ימי נדה ו' ימי זיבה שלין זיבה אלא לאחר נדות כדמפרש בסמטת · בתוספתא דמכילתין: נגמר מנדה · כן יום אחד ממעת בנדה, כם י' ימי מעטתה בזיבה ואין זיבה בלא נדה שלין לאחר נדות, ואלא קרא למה לי למעוטי פיס מאודם · דאכי מצטע מעטתה בנדה ולא פיס: ופס מיפטיס · לעיל: חד למעוטי משכבת זרע לאדום: וכן לענין זכריס · מרבי כן יום אחד: פיס פיס · כי יהיה זב: פיס אין לי אלא פיס · ותקס כי אלא פיס ממש אין לי אלא פיס ממש: ומתחר דהלכתא, קרית למה לי ולבן תמצה לשכבת זרע קמהדר: למה לי למיכתב בוכריס · פיס פיס לרבות קטן בן יומו ולמה לי למיכתב בנקבות "ותנה" לרבות נס יום אחד לנדה נכח " ליכה: בלילות בכיסים · כין מרוחה ג' ביום אחד כין מרוחה שלש בשלשה ימים רלפין הוי זב כדילפין בב"ק בפרק כילד (דף מד.) לזכר ולנקבה מה נקבה ביומים לף זכר ביומים ולילות בגופיה כתיב מנה הכתוב שלש וקרלו ממת, לכל זכה שרחתה שלש ביום אחד לא היתה זבה: וב לא מיפטא בלומם. דכתיב "מבשרו" ולא ממתה לאוכל, זבה מיטמאה בלומם כהלכי פירקא (לקמן דף נ:) כמה לומר: "כי יהיו זוב דמה" מרי לומם לומר: משכב סוב וסבל מטמא מדם · דכתיב (ויקרא טו) "לים תגע במשכבה וגו'" כתיב (שם) וכל הנוגע במשכבה וגו': בעליונו של זב · ולא בתחתון שמטמא מדם · לילמד

הגהות הב"ח
(ב) תוס' ד"ה עליונו וכו' ולכאי קאמר מתחיל כאן מיירי:

תורה אור
ויקרא טו: נב
למעוטי "איש מאודם; והא דתניא "אשה" אין לי אלא אשה, "בת י' ימים ליובה מנין ת"ל "ואשה" למה לי, לגמר מנדה? צריכא: דאי כתב רחמנא בנדה הוה אמינא נדה משום דכי חזאי חד יומא בעיא למיתב ז' אבל זבה דאי חזאי חד יומא, בשומרת יום כנגד יום סגי לה אימא לא, צריכא. וליכתוב רחמנא בזבה ולא בעי בנדה, ואנא ידענא דאין, וזבה בלא נדה! אין ה"נ, ואלא קרא למה לי? למעוטי איש מאודם, הא מיעטתיה חדא! וחד למעוטי משכבת זרע וחד למעוטי מדם זבין לענין זבים "דתניא "איש איש" מה ת"ל "איש איש: "לרבות "חיגוק בן יום אחד שהוא מטמא בויבה דברי רבי יהודה רבי ישמעאל בנו של ר' יוחנן בן ברוקה אומר אין צריך הרי הוא אומר "לזכר ולנקבה", לזכר כל שהוא זכר, בין שהוא גדול בין שהוא קטן ולנקבה כל שהיא נקבה בין גדולה בין קטנה, א"כ מה ת"ל "איש איש" "דברה תורה כלשון בני אדם, אלמא "מרבי קרא בן יום אחד מרבי ורמינהו "איש" אין לי אלא איש, "בן תשע שנים ויום אחד מנין ת"ל "ואיש" אפר רבא "הלכתא נינהו ואסמכינהו רבנן אקרא, הי הלכתא והי קרא? אילימא "בן י' שנים ויום אחד: הלכתא "ובן ט' שנים ויום אחד: קרא, קרא סתמא כתיב! אלא "בן ט' שנים ויום אחד: הלכתא "ובן יום א': קרא, וכי מאחר דהלכתא היא, קרא למה לי? "למעוטי "אשה מלובן. למה לי "למכתב "בזכרים ולמה לי למכתב "בנקבות צריכי: דאי כתב רחמנא בזכרים משום "דמטמאו בראיות כבנים אבל נקבות דלא מטמאו בראיות כבנים אימא לא, כתב רחמנא בנקבות משום "דקמטמאו באונס אבל זכרים דלא מטמאו באונס אימא לא, צריכא: הבותים ממאין משכב תחתון בעלין: מאי "משכב תחתון בעלין "אילימא דאי אימא י' מצעות ויתיב עליידו מטמא להו, פשיטא דהא דרס להו? אלא "ישהא תחתונו של בועל נדה בעליונו של זב מטמא אלא אוכלין ומשקין אף תחתונו של בועל נדה אינו מטמא אלא אוכלין ומשקין, "עליונו של זב מנלן? דכתיב "וכל הנוגע בכל אשר יהיה תחתיו יטמא" מאי "תחתיו": אילימא

תוספי הרא"ש
למעוטי אשה מאודם · אע"ג דקרא אירי בשכבת זרע של איש משמע מינה דהה ראשה ולא שייכא שפיאה קרי באשה הא דדרשינן בכל מקום ר"ו לרבות ובשפחתן דדרשינן לשפה חשיב רש"י ורבינו קלא ארצעתי לריבויא כדקאמר תלמודא מפרשינן לקראי הכי דלכך יתיר הוא"ו למיכר הקטא אשה אכתרוי לך ולא איש וכן גבי איש ואשה ולפה לי למעוטי אשה מלובן הוא אמרינן ר' דרסים מפנים באשה ואע"ג דלא · והשתא רש"י הוא דאמרינן ר' דרסים מפנים באשה ואיצו למעוטי שאר מראות שעושין לאדמימות כגון בסיטי חלתן ובסיטי בשר צלי וירוק פורחין מפנים שבעה אבל לכן הכא לאו מפנים דם הוא והוה מפנים ליה באשה מפנים ערב מק"ו דאיש שאינו מפנים באדום מפנים בלבן אי לאו דדרשינן קרא: צריכי דאי כתב רחמנא בנדה דם הנדה הוא דנדה מפנה בדיש דם הנדה (פרשה) משכב ומושב למפנה אדום למפנה בדיש משום דדקשיה לוב דכתיב והזבה בנדתה והוב את עבו וכן פי' בשפעתין לקמן דהא דנדה ונדה מפנה כלי דם בדומם משום דאיקשיה אי"ה לוב דכתיב ביה וכלי חרס אשר יגע בו הוב דדרשינן מיניה איזהו מגעו שהוא כבלו הוי אומר זה היפה וכן מכה לקמן דאיקשיה ברייש פרק יוצא דופן דדרשינן גבי נדה שמפנה בפנים בבורית הגבי זב מיבעי לן קרא דאינו מפנה בפנים כבורית מדכתיב איש כי יהיה זב מבשרו הר שהצא מבשרו ואי איהקיש זב לנדה ניפוך מנדה ומהוא גבי בעל קרי אע"ג דלא איתקיש מיבעי ליה קרא לקמן דאינו מפנה בפנים כבורית מדכתיב איש כי תצא ממנו שכבת זרע הר שהצא מבשרו לחדץ אלא הדשי לא צריך היקשא לכך ה"א גילוי מילתא בעלמא הכל מי שמפנה יצאה מגוף שמפנה בפנים כבורית כיה שנעקר ושרכא קמיירא איהקיש אחיא לפקר פומאה דכל מה שמפנה בוב מפנה אבל לעיקר פומאה לפפנה בו יום אחד לא היקשי כל"ל : בעליונו של זב . פרש"י כגון זב בקה מאונים והדם או כלים בקה שניה וכרע הזב וקשה דהאי היפה הוא דראפרינן בשבת בפרק ר"ע דכל פומאות המפשרות פרורות וחץ פוב חפפים ופפק זב וכל דדפי ליה כגון ע"ו שהפשרה אחרים כגון שכרעה בבקה מאונים והדפה נפקא לן פקרא אחריגא · ר"ל דעליונו של זב כגון נגר מקצתו פהור על ראשו והקצתו פהור בקרע דפפשט הפפה אינו פפא עד שיפפה את כולה דאפרינן אינוש פגעו שהוא בכולי הני אחרי זה הפפה · ג"ג שאצבעו של זב הוחת וגרבך האוכלים והשקין על גביו ואין הזב פפ"ן ופפפאין פשום עליונו של זב : דעליונו של זב פנא ק. ה"ג רש"י בפירושי' דכתיב והנוגע בכל אשר יהיה תחתיו פפא

אילימא
לשון הקשה על מה שכתב לעיל דלא לימרך לרבות ומפרש דאילימא דקאמר הכי הכי לא לימרך לרבות אלא לאפוקי מאי דאיכא למימר דלימרך לרבות

ב/ויקרא/מצורע
א- ותתמהני על קושיא זו דהא מלאכים ראשונים לא נקראו אנשים ולא אמרה תורה אלא בגברים

ג/ויקרא/מצורע
ו- ועליונו של זב
ב- ותתמהני על קושיא זו דהא מלאכים ראשונים לא נקראו אנשים ולא אמרה תורה אלא בגברים